

الوحدة الإرتيرية للتغيير الديمقراطي Eritrean Unity for Democratic Change

መግለጺ

ዝኸሪ ባሕቲ መስከረም 2014

ህዝቢ ኤርትራ ብተበራረይቲ ባዕዳዊ መግዛእታት ዝተገፈፈ ክብርናን ፖሎቲካዊ ልዕላውነቱን ንምምላስ ብሰላማዊ መንገዲ ዘቕረቦ ዝነበረ ሕቶ ዝኾነ ይኹን ተሰማዕነት ብድሕሪ ምስኣኑ፡ ብባሕቲ መስከረም 1961 ብረታዊ ቃልሲ ከልዕል ዝተገደደ፡ ምሉእ ዘይጉዳል ነጻነቱ፡ ሓርነቱ፡ ሰብኣውን ደሞክራሲያውን መሰላቱ ንምጉንጻፍ ነይሩ። ብድሕሪ'ቲ ሰላሳ ዓመታት ዝወሰደን ረዚን መስዋእትነት ዝሓተተን መሪር ብረታዊ ቃልሲ፡ ብ1991 ንባዕዳዊ ፋሽስታዊ ስርዓት ደርጊ ካብ መላእ ኤርትራ አባሪሩ፡ ሃገራዊ ነጻነቱ ተጎናጺፉን ልዕላውነት ሃገሩ አረጋጊጹን። ኮይኑ ግን ብድሕሪ ምርግጋጽ ሃገራዊ ነጻነት፡ እቲ ስልጣን ክጭብጥ ጽቡቕ ዕድል ዝረኸበ ጸቢብ ጉጅለ ህግደፍ፡ ብርቱዕ ትጽቢትን ሞሳን ህዝብና ንምምላእ ኣብ ኤርትራ ጥዑይ ደሞክራሲያውን ልምዳታውን ፖሎቲካዊ ስርዓት ክሃነጽ ጸረ-ህዝቢ መንነቱን ባህርያቱን አይፈቐድሉን። ብስንኪ ዚ ከኣ ኤርትራ ኣብ መበል 21 ክፍለ ዘመን ንልዕሊ 23 ዓመታት ዝአኸል ህዝቢ ዝመሓደረሉ መሰረታዊ ቅዋምን ግዝኣተ-ሕግን ዘይብላ ሃገር ኮይና ትርከብ። ብውጽኢቱ'ውን ህዝብና ኩሉ ሰብኣውን ደሞክራሲያውን መሰላቱ ተገፈፉ ሰላም፡ ቅሳነት፡ ቁጠባዊ ግስጋስን ሓርነትን ማሕበራዊ ፍትሕን ማዕርነትን ተነፊጉ፡ ኣብ ታሪኹ ተራእዮ ዘይፈልጥ ናብዚ ሕጂ በጺሕዎ ዘሎ፡ ኩሉ መዳያዊ ከቢድ ቅልውላው፡ ተነጻሎን ውድቀትን ክበጽሕ ተገዲዶ ኣሎ።

ህግደፍ ብ1991 ብድሕሪ ምሕራር ኤርትራ፡ ንብዙሕነትን ትጽቢትን ህዝብና ይኹን ኣህጉራዊ ክውንነት ነጻጉ፡ እንኮ ስልፋዊ ፖሎቲካዊ ስርዓትን ብምልክነት ሓደ ሰብኣይ ዝዝወር ስልጣንን ብምህናጽ፡ ጸቢብ ጉጅለዊ ረብሓታቱ ንምርግጋጽ ተጓዩ። ብ20 ሰኔ 1991 ካብቲ ድሑር ዝኾነ ትምክሕታዊ ኣተሓሳስብኡ ተበጊሱ፡ ብግዝያዊ ወተሃደራዊ ዓወታት'ውን ሰኪሩ፡ ሎሚ ኣብ ኤርትራ ብስም ፖሎቲካዊ ውድባት ሓሸውዮ አይፍቐድንዮ ብዝበል፡ ንሃገራዊ ዕርቕን ስኒትን፡ ተሳትፎ መላእ ፖሎቲካዊ ብዙሕነት ህዝብና ነጻጉ፡ ግዝያዊ መሰጋገሪ መንግስቲ ብምምስራት ናብ ሕብረ ስልፋዊ ደሞክራሲያዊ ስርዓት ምስግጋር ተሓሰመ። ካብ 1991 ጀሚሩ ግዝያዊ መንግስቲ ተባሂሉ ምስ ተሰየመ፡ ክሳብ 2014 ዝኾነ ይኹን ለውጥን ነጻ ህዝባዊ ምርጫን ከይገበረ ከኣ፡ ንመበል 24 ዓመት ገጹ ይግስግስ ኣሎ። ህዝቢ ኤርትራ ዋላ'ኳ ካብ ባዕዳዊ መግዛእቲ ሓራ ወጺኡ ሃገራዊ ነጻነቱ ጋህዲ እንተተገበረ፡ ከም ቀንዲ ምንጭን ዋና ስልጣንን መጠን ኣብ ጉዳዩ ክሳተፍን ክዋሳእን ዘይኸእል ፖሎቲካዊ ልዕላውነቱን ወሳኒነቱን ተመንጢሉ ጅሆ ተታሒዙ ይርከብ። ገባቲ ኢሳይያስ መወዳደርቲ ዘይብሉ ኩሉ ፖሎቲካዊ ስልጣን ኣብ ኢዱ ገቢቱ፡ ዓበይቲ ሃገራዊ አጀንዳታት ንበይኑ ዝሕንጽጽን ዝፍጽምን፡ ብባህሪ ንሰላም ተገዛኢ'ኳ እንተዘይኮነ፡ ጉዳይ ሰላምን ኩናትን ዝውስን ንሱ ጥራይ ክኸውን ባቕዑ። በዚ ምክንያት'ዚ ከኣ ገባቲ ኢሳይያስ ዕሱባት ጭፍርኡ ኣሰንዮ ንኤርትራን ህዝባን ንመንገዲ ዕንወትን ደልሃምትን ካብ ዝመርሕ ነዊሕ ጉዕዞ ተጓዲዙዮ።

ኣብዚ ህምት'ዚ ድሕሪ 23 ናይ ነጻነት ዓመታት ዝኸሪ ባሕቲ መስከረም 2014 ኣብ ንዝኸረሉ ዘለና ዕለት፡ ህዝቢ ኤርትራ ብሓፈሻ መንእሰያት ድማ ብፍላይ፡ ኣብታ ብደም ጀጋኑ ስውኣት ደቆምን ኣያታቶምን ዝተረጋገጸት ዝእ ሃገሮም ውሕስነት ሂወቶም ክረጋገጽ ብዘይምኸኣሉ፡ ከም ብርቱዕ ውሕጅ ናብ ስደት ብብዝሒ ዝውሕዝሉ እዋን ንርከብ ኣለና። ኣብ ስደት እቲ ንመላእ ኣህጉራዊ ማ/ሰብ ዘደንጹን ዘደንግጽን ብደላሎ ሰብ ዘጋጥሞም ምዝመዛ፡ መሸጣ ውሸጣዊ ኣካላት፡ ኣብ ፍቆዶ ምደረብ-ብዳታትን ባሕርታትን ንከቢድ ስቓይን ጃምላዊ ህልቂትን እናተጋለጹ ከለዉ፡ እቲ ከክፍኡ ገጽታ ናይ ዓለም እናአረየ ዜና ክፍኑ ዘይሓፍር መራሽቢ ብዙሃን ገባቲ ህግደፍ፡ ንዜጋታቱ ግን ፍጹም ቆላሕታ ዝሕርመሉ፡ ንስድራ ቤቶም ድማ ጽንዓት ይሃብኩም ምባል ዝነፍገሉ፡ መሪር ኩነታት ምህላውና የረድእ። እቲ ኣብ ውሽጢ ዝርከብ ህዝብና'ውን ዝዘባጽሑ ደቁ ንስደት ዘምርሕሉ ኩነታት ብምህላው፡ ብዓሚቕ ጓሂን ማሕበራዊ ጸገማትን ምውሓጡ ጥራይ ከይአኸል፡ መሰረታዊ ቀረብ፡ ውሕስነት መግቢ፡ ኣገልግሎት መብራህቲ፡ ዝስተ ጽፋይ ማይ፡ ሕክምና፡ ቴሌፎን፡ ኢንተርነት፡ ተሓሪሙ ካብቲ ዝነበሮ ምዕባሌታት ንድሕሪት ተመሊሱ፡ ኣብ

ጸልማት ከነብር ተፈራዩ ይርከብ። ብሓጺሩ ኩሉ ሀዝቢ ኤርትራ እናተበተነ ከሎ፡ ሃገር ብምልእታ ናብ ዕንወትን ብርሰትን እናምርሐት ከላ ገባቲ ኢሳይያስ ግን ቅንጣብ ስምዒትን ሓላፍነትን ስለ ዘይስምዖ፡ ደው ኢሉ ክሓስብውን ድልውነት የብሉን።

ካብዚ ኣብ ላዕሊ ዝተገልጸ ሓቅታትን ኣብ ባይታ ዘሎ ዘይተገለጸ ጭቡጥ ክውንነትን ብምብጋስ ድማ፡ ሀዝብን ሃገርን ኤርትራ ካብ ሓዲጋ ምብትታንን ዕንወትን ንምድሓን መላእ ሓይልታት ደሞክራሲያዊ ለውጢ ግዜ ዘይህብ ከቢድ ታሪኻዊ ጸርን ሓላፍነትን ዝተሰከምናሉ ውድዕነት ምህላወ ይእምት። በዚ ታሪኻዊ ዕለትዚ ከኣ ብኣረኣእያ ይኹን ብተግባር ነቲ መበገሲ ቅዱስ ዕላማታት ባሕቲ መስከረም ኣብ ሸቶኡ ንምብጻሕ፡ ሕድሪ እቶም ጀጋኑ ሰማእታት ኤርትራ ንምክባር፡ ቃል ንኣትወሉን ነሐድሰሉን ዕለት ክኸውን ይግባእ። ከምቲ ጀጋኑ ሰማእታት ኤርትራ ንሓዲ ስሙር ሀዝብን ስምርቲ ሃገርን ክቡር ሂወቶም ዘበጀዉ፡ ኣብዚ መሪር ህሞትዚ መላእ ሓይልታት ደሞክራሲያዊ ለውጢ ብውሕዱ ካብቲ ንድሕሪት እንተዘይኮይኑ፡ ንቅድሚት ዘየሰጉም ከም ሕማቕ ባህሊ ዝተወረሰ ዘይመሰረታዊ ፍልልይ ብምንጋፍ፡ ሰሚርና ኢድ ንኢድ ተታሓሒዝና ንገባቲ ስርዓት ህግደፍ ብምውጋድ ዘላቂ ሰላም፡ ርግኣትን ራህዋን ዝሰፈና ብግዝኣተ-ሕጊ ትግዛእ ደሞክራሲያዊትን ፍትሓዊትን ኤርትራ ንምህናጽ ኩሉ መዳያዊ ድልውነትና ከነረጋግጽ ይህልውና። እቲ ኣብ ውሽጥን ደገን ዝነብር ዘሎ ሀዝብናውን ከምቲ ሓድነቱ ዓቂቡ ንባዕዳዊ መግዛእቲ ንምብራርን ሃገራዊ ነጻነቱ ንምዕዋትን ብጅግንነት ዝተቐለሰ፡ ሕጂውን ካብቲ ኣንጻላልይዎ ዝርከብ ከቢድ ሓዲጋ ምብትታንን ዕንወትን ብምድሓን ደሞክራሲያዊ ለውጢ ንምርግጋጽ ቅልጽሙ ኣስሚሩ ብምሉእ ሓይሉ ክልዓል ይግባእ።

ታሪኻዊት ባሕቲ መስከረም ንዘለኣለም ተዘኽራ ትንበር!!
ዓወት ንፍትሓውን ደሞክራሲያውን ቃልሲ ሀዝቢ ኤርትራ!!
ስዕረትን ውድቀትን ንገባቲ ስርዓት ህግደፍ!!
ዝኸርን ሞገስን ንጀጋኑ ሰማእታት ኤርትራ!!

ቤት ጽሕፈት ዜናን ሓበሬታን
ኤርትራዊ ስምረት ንደሞክራሲያዊ ለውጢ (ኤሰደላ)
ባሕቲ መስከረም 2014